

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач (начальник) кафедри

проф. Галина ЛАВРИК

«29»

08

2022р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни: «Інформаційне право»

освітньо-професійна
програма: Право

спеціальність: 081 Право

галузь знань: 08 Право

ступінь вищої освіти: бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Інформаційне право» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри правознавства

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

ПОЛТАВА – 2022

Укладач: Кульчій Олег Олександрович, доцент кафедри правознавства
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»,
к. ю. н., доцент.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми «Право» спеціальності
081 Право ступеня бакалавр

Олег Кульчій
« 29 » серпня 2022 року

ЗМІСТ

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни.....	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	7
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	17
Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів.....	41
Розділ 6. Інформаційні джерела	43
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	52

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Інформаційне право»

Місце в структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> Конституційне право України, Адміністративне право, Кримінальне право, Цивільне право, Сімейне право, Трудове право. <i>Постреквізити:</i> Господарське процесуальне право; Міжнародне приватне право.
Мова викладання	Українська мова
Статус дисципліни – обов’язкова	
Курс/семестр вивчення	4 курс, 7 семестр
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	Кількість кредитів за ЄКТС – 4 / 2 модулі
Денна форма навчання:	
Кількість годин:	
– загальна кількість: 7 семестр – 120	
– лекції: 7 семестр – 18	
– семінарські заняття: 7 семестр – 30	
– самостійна робота: 7 семестр – 72	
– вид підсумкового контролю: 7 семестр – ПМК (залік)	
Заочна форма навчання:	
Кількість годин:	
– загальна кількість: 7 семестр – 120	
– лекції: 7 семестр – 8	
– семінарські заняття: 7 семестр – 4	
– самостійна робота: 7 семестр – 108	
– вид підсумкового контролю: 7 семестр – ПМК (залік)	

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Метою вивчення навчальної дисципліни «Інформаційне право» є засвоєння основних положень правового регулювання інформаційних відносин, з'ясування основних прав та обов'язків учасників інформаційних відносин, принципів інформаційного права, усвідомлення значення норм права, що регулюють пошук, одержання, виробництво та поширення інформації, нерозривний зв'язок норм права з їх практичним застосуванням відповідними органами.

Завдання вивчення інформаційного права визначаються його специфічним значенням у процесі підготовки фахівців. Наголос робиться на здобутті студентами узагальнених, систематизованих знань та вмінь, необхідних у їх майбутній практичній діяльності за фахом.

Опанування курсу повинно надати можливість студентам зорієнтуватися у масиві інформаційного законодавства у разі виникнення відповідної потреби. Таким чином, основні завдання вивчення навчальної дисципліни передбачають:

- ознайомлення з найважливішими джерелами інформаційного права;
- засвоєння принципів інформаційного права і вміння використовувати їх зміст при розв'язанні конкретних завдань;
- набуття досвіду роботи з відповідними юридичними документами;
- формування правової культури у сфері інформаційної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни «Інформаційне право» студенти повинні:

знати:

- основні принципи правового регулювання інформаційних відносин в Україні, загальні засади державної інформаційної політики;
- принципи інформаційної діяльності в Україні, основні нормативно-правові акти та їх положення, якими вона регламентується;
- основні види інформаційної діяльності та загальні засади їх правового регулювання;
- засади регулювання відносин у сфері діяльності засобів масової інформації;
- принципи правового регулювання відносин щодо інформації різних правових режимів (відкритої, державної таємниці, конфіденційної інформації, комерційної таємниці, персональних даних);
- основні права та обов'язки учасників інформаційних правовідносин, зокрема права та обов'язки громадян та юридичних осіб приватного права в інформаційній сфері.

уміти:

- орієнтуватися у системі нормативно-правових актів, що регулюють інформаційні відносини в Україні, правильно визначати нормативні акти і положення, що підлягають застосуванню у конкретній ситуації;
- застосовувати на практиці здобуті теоретичні правові знання.

Таблиця 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
<i>Загальні компетентності</i>		
1.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 2);	визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (РН 1);
2.	знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 3);	давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю (РН 5);
3.	здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 7);	проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (РН 3);
4.	здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК 10);	застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи (РН 18);
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>		
5.	здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини (СК 4) (у частині інформаційних прав);	знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини (РН 2) (у частині інформаційних прав);
6.	здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності (СК 8);	вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних (РН 15);
7.	здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції (СК 12);	готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях (РН 21);
8.	здатність до критичного та системного аналізу правових явищ (СК 13);	пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (РН 19);
9.	здатність аналізувати окремі види приватноправових відносин, усвідомлювати особливості їх правового регулювання, визначати ефективні способи їх охорони та захисту (СК 18).	виявляти вміння аналізувати окремі види приватноправових відносин, визначати особливості їх правового регулювання, застосовувати ефективні способи їх охорони та захисту (ДРН 24).

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Інформаційне право» укладена відповідно до освітньо-професійної програми Право підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право», розробленої на підставі стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20 липня 2022 року № 644.

Програму навчальної дисципліни «Інформаційне право» обговорено і схвалено на засіданні кафедри правознавства. Протокол засідання кафедри від 29 серпня 2022 р., № 1.

Програмний зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні засади правового регулювання інформаційних відносин

Тема 1. Поняття інформаційного права та його джерела.

Поняття, зміст та сутність інформаційного права. Історія розвитку інформаційного права. Концептуальні підходи щодо формування змісту інформаційного права.

Інформаційна цивілізація: позитивні та негативні сторони. Поняття, сутність та співвідношення категорій «інформаційне суспільство», «кіберцивілізація», «комп'ютеризація» та «інформатизація». Взаємозв'язок інформатики та права.

Інформаційні права і свободи. Суспільні відносини, які регулюються інформаційним правом. Методи інформаційного права. Принципи інформаційного права. Суб'єкти інформаційного права: загальна характеристика. Система інформаційного права та його місце в системі права України. Перспективи розвитку інформаційних правовідносин.

Інформаційне право як система норм, які регулюють суспільні відносини в інформаційній сфері. Загальна характеристика інформаційно-правових норм.

Інформаційне право як наука та навчальна дисципліна. Місце інформаційного права в юридичній науці.

Джерела інформаційного права: загальна характеристика. Види джерел інформаційного права. Структура інформаційного законодавства: інформаційно-правові норми міжнародних актів, інформаційно-правові норми Конституції України, нормативні акти галузі інформаційного законодавства, інформаційно-правові норми у складі інших галузей права (загальна характеристика).

Види актів галузі інформаційного законодавства: акти, які формують систему інформаційного законодавства, та акти, які регулюють окремі напрями згідно із загальними принципами інформаційного права. Законодавство про здійснення права на пошук, отримання та споживання інформації. Законодавство про цивільний обіг інформації.

Законодавство про формування інформаційних ресурсів, підготовку інформаційних продуктів, надання інформаційних послуг. Законодавство про створення та застосування інформаційних систем та інших інформаційних технологій. Законодавство про інформаційну безпеку. Законодавство про інтелектуальну власність. Законодавство про авторські та суміжні права. Законодавство про засоби масової інформації. Законодавство про бібліотечну справу, архівні фонди та архіви. Законодавство про державну, комерційну таємницю та персональні дані.

Окремі норми інформаційного права у складі нормативно-правових актів інших галузей.

Тема 2. Інформаційні правовідносини та їх суб'єкти.

Теорія інформації щодо розуміння суспільних відносин та її основні положення. Соціальні аспекти інформаційних відносин: психологічний, економічний, правовий, управлінський, кібернетичний.

Поняття, сутність, зміст інформаційних правовідносин. Класифікація інформаційних правовідносин, їх види.

Аспекти інформаційних правовідносин щодо провідних галузей права: конституційного, цивільного, адміністративного, кримінального.

Принципи інформаційних правовідносин. Мова інформаційних правовідносин.

Учасники (суб'єкти) інформаційних правовідносин, їх класифікація. Види суб'єктів інформаційних правовідносин за правовим статусом. Види суб'єктів інформаційних правовідносин щодо суспільної організації: приватні (фізичні) особи як суб'єкти інформаційного права; суспільні формування (громадські організації) як суб'єкти інформаційного права; приватні юридичні особи (юридичні особи, засоби масової інформації, органи місцевого самоврядування) як суб'єкти інформаційного права; держава та її органи як суб'єкт інформаційного права.

Інформаційне забезпечення фізичних та юридичних осіб органами державної влади та місцевого самоврядування. Інформаційні служби органів державної влади та місцевого самоврядування.

Інформаційний суверенітет держави. Гарантії інформаційного суверенітету України.

Право на пошук, отримання, поширення інформації та інші права, закріплені за фізичними та юридичними особами за українським законодавством. Межі інформаційних прав людини в Україні.

Тема 3. Об'єкти інформаційних правовідносин. Правові режими інформаційних ресурсів.

Поняття та сутність об'єктів інформаційних правовідносин, їх види. Інформація як основний об'єкт інформаційних правовідносин. Юридичні особливості інформації. Інформація як вид власності. Підстави виникнення права власності на інформацію. Поняття інформатизації.

Співвідношення категорій «інформація», «відомості», «дані», «знання», «таємниця» та інших у суспільних правовідносинах. Особливості застосування їх у нормативних актах суб'єктами правотворчості в Україні. Види інформації за галузями застосування, її зміст. Зміст категорії «документ» в інформаційних відносинах.

Класифікація інформації за правовим режимом доступу. Технічні засоби та технології як об'єкти в інформаційних відносинах. Бази даних та знань як об'єкти інформаційних відносин. Інформатизація як об'єкт інформаційних правовідносин.

Поняття та сутність інформаційних ресурсів. Державна інформаційна політика як об'єкт правовідносин. Інформаційна культура як об'єкт правовідносин. Інформаційна безпека як об'єкт правовідносин.

Класифікація об'єктів інформаційних правовідносин за сферами законодавчого регулювання. Честь, гідність та ділова репутація як об'єкти інформаційного права. Засоби масової інформації як об'єкт інформаційних правовідносин. Архівна, бібліотечна та видавнича діяльність як об'єкти інформаційних правовідносин. Реклама, піар, недобросовісна конкуренція, інформаційна боротьба як об'єкти інформаційних правовідносин. Комп'ютерні програмні продукти: поняття, сутність, класифікація.

Тема 4. Поняття та загальні засади реалізації права на доступ до інформації. Правове регулювання доступу до публічної інформації.

Поняття права на інформацію. Міжнародно-правові гарантії реалізації права на доступ до інформації. Національне законодавство, що регулює порядок доступу до інформації. Межі реалізації права на інформацію.

Поняття публічної інформації. Розпорядники публічної інформації. Види публічної інформації. Правовий режим публічної інформації.

Способи забезпечення доступу до публічної інформації.

Оприлюднення публічної інформації. Відкриті дані та порядок забезпечення доступу до них.

Право на звернення щодо надання інформації (інформаційних запит). Порядок надання інформації за запитами. Плата за послуги з надання інформації.

Доступ до інформації окремих видів: правової інформації, екологічної інформації тощо. Інформаційні права громадян як суб'єктів виборчого процесу.

Інформаційний запит та звернення громадян: аналіз відмінностей.

Правові підстави відмови громадянам у доступі до інформації. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності щодо порушення права громадян на доступ до публічної інформації.

Тема 5. Державне управління у сфері інформаційних відносин. Державна інформаційна політика.

Поняття державного управління у сфері інформаційних відносин. Суть, цілі та об'єкти державного управління у сфері інформаційних відносин.

Органи державного управління у сфері інформаційних відносин. Повноваження органів державного управління у сфері інформаційних відносин.

Загальні напрями державної інформаційної політики України. Державна політика в таких сферах, як правове регулювання діяльності засобів масової інформації, створення інформаційних систем та інформаційних технологій, інформаційної безпеки, бібліотечної справи.

Конституційне визначення функцій держави в суспільних інформаційних відносинах. Конституційне визначення ролі держави в регулюванні інформаційних відносин в Україні. Конституційні гарантії держави щодо здійснення прав і свобод суб'єктів інформаційних відносин.

Система адміністративно-правового регулювання та організації інформаційних відносин. Принципи адміністративного права щодо регулювання інформаційних відносин. Система державних органів влади, які здійснюють державну політику щодо регулювання інформаційних відносин в Україні. Адміністративно-правове регулювання діяльності державних організаційних структур, які здійснюють функцію організації інформаційних відносин.

Органи державної виконавчої влади, в яких функція регулювання інформаційних відносин визначальна (провідна). Державне управління інформатизацією в Україні. Галузеве регулювання суспільних інформаційних відносин в Україні.

Місце і роль юридико-технічних норм в регулюванні та управлінні інформаційними відносинами (технічні стандарти, регламенти, рекомендації, положення тощо).

Тема 6. Правові засади інформаційної безпеки. Захист інформації.

Історія формування категорій національна безпека та «національні інтереси». Поняття національних інтересів та національної безпеки. Поняття та правові засади інформаційної безпеки України.

Конституційне визначення способів захисту в інформаційних правовідносинах: право на самозахист в інформаційних відносинах; право на юридичну допомогу як інституція захисту прав суб'єктів суспільних відносин; право на захист через громадські утворення; право на звернення до органів державної влади як інституція в захисті інформаційних відносин; судовий захист інформаційних відносин. Визначення компетенції державних органів влади в Конституції України щодо регулювання та захисту інформаційних відносин в Україні.

Види загроз безпеці суб'єктів інформаційних правовідносин в інформаційній сфері. Правові засади захисту об'єктів інформаційних

правовідносин від загроз в інформаційній сфері. Інформаційна безпека людини й суспільства. Правові засади охорони комерційної, банківської таємниці та персональних даних в Україні. Правовий захист інформації, інформаційних ресурсів та інформаційних систем від загроз несанкціонованого та неправомірного впливу сторонніх осіб. Забезпечення інформаційної безпеки в мережі Інтернет.

Напрями державної політики у сфері інформаційної безпеки. Поняття та напрями державної інформаційної безпеки. Види загроз національній безпеці в інформаційній сфері. Принципи правового регулювання напрямів інформаційної безпеки. Державно-правовий механізм інформаційної безпеки в Україні. Інституціональний механізм інформаційної безпеки. Міжнародно-правові основи інформаційної безпеки.

Особливості організації захисту інформації в автоматизованих (комп'ютерних) системах. Правові аспекти захисту інформації в автоматизованих системах. Технічний захист інформації. Криптографічний захист інформації. Національна система конфіденційного зв'язку.

Тема 7. Міжнародне інформаційне право.

Поняття та сутність міжнародного інформаційного права. Принципи міжнародного інформаційного права. Вплив міжнародного права на формування інформаційного права України. Міжнародна інформаційна діяльність: публічно-правовий та приватноправовий аспекти.

Суб'єкти міжнародного інформаційного права. Об'єкти міжнародного інформаційного права.

Співробітництво України з іншими державами, зарубіжними і міжнародними організаціями в галузі інформації, інформаційних відносинах. Конвенційні засади міжнародного інформаційного права. Міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин. Міжнародна діяльність України в галузі захисту інформації.

Порівняльний аналіз правового регулювання суспільних інформаційних відносин у різних країнах. Окремі аспекти правового регулювання суспільних інформаційних відносин у західноєвропейських країнах та США.

Модуль 2. Особливості правового режиму окремих видів інформації. Правове регулювання інформаційних відносин в окремих сферах діяльності

Тема 8. Правове регулювання інформаційних відносин у медіа-сфері.

Гарантії свободи масової інформації за Конституцією України.

Особливості регулювання інформаційних відносин, що виникають при виробництві, поширенні та споживанні масової інформації в Україні. Забезпечення гарантій свободи масової інформації. Організація діяльності засобів масової інформації. Поширення масової інформації. Відносини засобів масової інформації з громадянами й організаціями.

Правовий статус журналіста. Загальна характеристика міжнародних актів у сфері журналістської етики: Європейський кодекс професійної поведінки в галузі ПР (public relations) 1978 р. (із доповненнями 1989 р.); Резолюція 1003 Ради Європи з журналістської етики 1993 р. та інші кодекси журналістської етики.

Міждержавне співробітництво у сфері масової інформації.

Відповідальність за порушення законодавства про засоби масової інформації. Державна підтримка засобів масової інформації в Україні. Правові засади висвітлення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування засобів масової інформації в Україні. Опублікування в засобах масової інформації нормативних правових актів.

Особливості регулювання інформаційних відносин, що виникають у діяльності друкованої преси й електронних засобів масової інформації. Засоби масової інформації та Інтернет. Процедура реєстрації друкованих засобів масової інформації в Україні. Правові основи редакційно-видавничої та іншої інформаційної діяльності преси в Україні. Державна підтримка засобів масової інформації та соціальний захист журналістів.

Поняття і особливості створення та реєстрації інформаційних агентств. Створення і поширення продукції інформаційного агентства.

Структура національного телебачення і радіомовлення України. Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення. Ліцензування мовлення.

Права і обов'язки телерадіоорганізацій, їх працівників, телеглядачів і радіослухачів.

Організаційні засади кінематографії, створення і розповсюдження фільмів.

Права й обов'язки засобів масової інформації з позицій державної (національної) безпеки. Межі державного контролю за діяльністю засобів масової інформації.

Тема 9. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері інтелектуальної власності та у науково-технічній сфері. Комерційна таємниця.

Основні джерела права інтелектуальної власності.

Особливості регулювання інформаційних відносин інститутом авторського права. Правове регулювання інформаційних відносин при виробництві та поширенні надбань науки, літератури й мистецтва. Правове регулювання відносин, пов'язаних з творчою діяльністю.

Правове регулювання інформаційних відносин при виробництві й поширенні програм для електронно-обчислювальних машин і баз даних. Правове регулювання інформаційних відносин при виробництві й поширенні топології інтегральних мікросхем.

Особливості регулювання інформаційних відносин інститутом патентного права. Особливості регулювання інформаційних відносин інститутом ноу-хау.

Регулювання інформаційних відносин у сфері інтелектуальної власності в Україні.

Співвідношення інформаційного права з міжгалузевими синтетичними правовими інститутами (авторського права, права інтелектуальної власності тощо) та комплексними галузями права (господарським, підприємницьким тощо).

Інформація як об'єкт майнового права. Застосування норм зобов'язального права в регулюванні інформаційних відносин: виникнення зобов'язань в інформаційних відносинах; виконання зобов'язань в інформаційних відносинах; забезпечення виконання зобов'язань в інформаційних відносинах.

Договірне право в інформаційних відносинах.

Поняття та ознаки науково-технічної інформації. Науково-технічна інформація та її роль у проведенні наукових досліджень. Науково-інформаційна діяльність. Інформаційні ресурси науково-технічної інформації. Право на науково-технічну інформацію. Проблеми захисту науково-технічної інформації.

Особливості інформаційних правовідносин, які виникають при виробництві, передачі та споживанні інформації, що становить комерційну таємницю. Суб'єкти й об'єкти інформаційних правовідносин. Правовий режим комерційної таємниці. Охорона комерційної таємниці у трудових відносинах. Захист прав на комерційну таємницю.

Тема 10. Правовий режим інформації з обмеженим доступом.

Поняття інформації з обмеженим доступом. Види інформації з обмеженим доступом. Місце інформації з обмеженим доступом у діяльності органів державної влади України. Інформація з обмеженим доступом у господарській діяльності суб'єктів господарювання.

Особливості інформаційних правовідносин, що виникають в інформаційній сфері відносно інформації, яка становить державну таємницю. Суб'єкти й об'єкти інформаційних правовідносин у сфері державної таємниці. Перелік відомостей, що становлять державну таємницю в Україні, і відомостей, що не можуть вважатись державною таємницею. Зарахування відомостей до державної таємниці та їх засекречення.

Питання власності у зв'язку з інформацією, що становить державну таємницю. Розпоряджання відомостями, що становлять державну таємницю. Захист державної таємниці. Контроль і нагляд за забезпеченням захисту державної таємниці. Розсекречення відомостей та їх носіїв.

Поняття захищеної інформації та її ознаки. Об'єкти захисту інформації. Власники захищеної інформації.

Тема 11. Правовий режим інформації про особу. Захист персональних даних.

Виникнення й розвиток концепції права на приватність. Особливості інформаційних правовідносин, що виникають при виробництві,

передачі й споживанні персональних даних. Приватність, захист даних та інформаційна безпека – співвідношення понять.

Державне регулювання роботи з персональними даними. Захист фізичних осіб щодо автоматизованого опрацювання персональних даних. Правове регулювання захисту права на приватність та трансграничні потоки персональних даних. Досвід ЄС у регулюванні захисту персональних даних. Законодавство України у сфері захисту персональних даних, його порівняння із GDPR.

Поняття персональних даних та їх ознаки. Критерії належності даних до персональних за законодавством України та GDPR. Класифікації персональних даних. Співвідношення персональних даних та конфіденційної інформації. Особливості правового режиму публічних персональних даних.

Поняття обробки (опрацювання) персональних даних. Характеристика операцій з персональними даними, що вважаються обробкою персональних даних. Загальні вимоги до обробки персональних даних відповідно до законодавства України. Принципи обробки персональних даних відповідно до GDPR. Підстави для обробки персональних даних. Збирання персональних даних: поняття, підстави, порядок здійснення та принципи. Накопичення та зберігання персональних даних. Зміни і доповнення до персональних даних, їх видалення та знищення. Поширення персональних даних. Доступ до власних персональних даних та персональних даних третіх осіб.

Загальна характеристика учасників відносин у сфері обробки персональних даних відповідно до законодавства України та відповідно до GDPR. Поняття суб'єкта персональних даних. Права та обов'язки суб'єктів персональних даних. Поняття володільця персональних даних (контролера). Спільні контролери персональних даних відповідно до ст. 26 GDPR. Поняття розпорядника персональних даних (оператор).

Правове становище Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. DPO.

Вимоги до обробки персональних даних. Проектування приватності (Privacy by design). Кодекс поведінки щодо обробки персональних даних: його зміст, порядок розробки та затвердження. Privacy policy. Згода суб'єкта на обробку персональних даних відповідно до законодавства України та GDPR. Інформування суб'єкта про обробку його персональних даних (Privacy Notice).

Тема 12. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері рекламної діяльності.

Поняття та принципи рекламної діяльності, її правове регулювання. Державне управління рекламною діяльністю в Україні, інформаційна політика держави у сфері реклами. Правовий статус суб'єктів рекламної діяльності в Україні, види суб'єктів рекламної діяльності. Реєстрація та ліцензування суб'єктів рекламної діяльності. Особливості пра-

вового регулювання господарської діяльності суб'єктів рекламної діяльності.

Законодавчі вимоги щодо реклами. Види реклами. Особливості рекламування деяких видів товарів. Контроль за дотриманням законодавства про рекламу. Недобросовісна реклама, відповідальність за порушення законодавства про рекламу.

Правові проблеми соціальної реклами та її відмежування від інших видів реклами. Правове регулювання політичної реклами в Україні

Тема 13. Правове регулювання електронного документообігу, телекомунікацій та віртуального середовища Інтернет.

Законодавство України про телекомунікації, державне регулювання у сфері телекомунікацій. Правове регулювання використання радіочастот. Нормативне регулювання ринку телекомунікацій в Україні. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Поняття системи електронного документообігу. Поняття та ознаки електронних документів. Суб'єкти електронного документообігу. Основні принципи електронного документообігу. Електронний цифровий підпис.

Основні поняття і принципи, пов'язані з функціонуванням Інтернет, визначені національним законодавством. Суб'єкти і об'єкти правовідносин, які виникають щодо функціонування Інтернет. Правові основи адміністрування домену «UA». Декларація Ради Європи «Про свободу спілкування в Інтернет». Національна програма інформатизації.

Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів.

Тема 14. Правове регулювання електронного урядування в Україні.

Місце і рол держави в інформаційну епоху. Виникнення концепції електронного урядування. Передумови розвитку електронного урядування. Цілі і завдання інформатизації державного управління. Еволюція концепції електронного урядування. Особливості концепцій і способів реалізації електронного урядування у різних країнах світу: спільні ознаки і відмінності. Стратегія розвитку електронних державних послуг.

Законодавчі акти та програмні документи, що регулюють процеси інформатизації органів державної влади і управління. Основні поняття.

Базові принципи електронного урядування у Європейському Союзі. Принципи електронної демократії, якості державних послуг, доступу до державних послуг, розвиток е-освіченості, приватність і захист даних тощо.

Тема 15. Відповідальність за правопорушення у сфері інформаційних відносин. Захист прав фізичних та юридичних осіб на інформацію.

Державна охорона інформаційних відносин від правопорушень.

Поняття делікту в інформаційних відносинах. Основні положення юридичної деліктології щодо інформаційних правовідносин. Юридичні делікти: поняття та структура.

Об'єкти і предмети юридичних деліктів в інформаційних правовідносинах. Проблеми багатооб'єктності в юридичній деліктології у сфері інформаційних відносин.

Види юридичних деліктів в інформаційних відносинах щодо галузей права: адміністративні, дисциплінарні (трудові), цивільно-правові, кримінальні.

Класифікація деліктів щодо умислу: навмисні, ненавмисні (необережні). Види діянь в інформаційних відносинах, які характеризуються як юридичні делікти. Відповідальність за зловживання правом на інформацію. Відповідальність за порушення законодавства про інформацію (юридичні санкції). Комп'ютер як засіб вчинення правопорушень в інформаційних відносинах. Суб'єкти юридичних деліктів в інформаційних відносинах.

Поняття адміністративного правопорушення інформаційних відносин. Суб'єкти та види адміністративних правопорушень, що пов'язані з інформаційними відносинами. Порядок оскарження протиправних дій щодо порушення прав суб'єктів інформаційних відносин. Юрисдикція державних органів влади (щодо розгляду справ, пов'язаних з адміністративними правопорушеннями у сфері інформаційних правовідносин).

Дисциплінарна відповідальність як засіб забезпечення інформаційної безпеки на підприємствах, в установах, організаціях всіх форм власності. Місце і роль локальних адміністративних актів у встановленні дисциплінарної відповідальності за порушення інформаційних відносин на підприємствах, організаціях, установах різних форм власності. Особливості дисциплінарної відповідальності окремих працівників, державних службовців у сфері інформаційних відносин.

Поняття, сутність та види цивільно-правового захисту інформаційних відносин. Принципи цивільно-правової відповідальності. Цивільно-правова відповідальність за порушення договірних зобов'язань в інформаційних відносинах. Зобов'язання, що виникають внаслідок заподіяння шкоди в інформаційних відносинах (позадоговірна відповідальність).

Відшкодування матеріальної та моральної шкоди в цивільно-правових деліктах у сфері інформаційних відносин. Питання порядку визначення розміру відшкодування збитків.

Способи вирішення спірних питань у цивільних правовідносинах. Позасудові (приватноправові) методи вирішення спірних питань. Суб'єкти цивільно-правової відповідальності. Порядок звернення до суду за захистом прав у сфері інформаційних відносин.

Поняття та сутність кримінально-правового захисту соціальних інформаційних відносин. Поняття та види злочинів, пов'язаних з інформаційними відносинами. Особливості об'єкта і предмета злочинів, пов'язаних з інформаційними відносинами.

Кримінологічно-криміналістична характеристика кібер-злочинів. Кримінологічно-криміналістична характеристика суб'єктів злочинів в інформаційних відносинах. Проблеми кваліфікації злочинів, які вчиняються за допомогою функціональних можливостей комп'ютерної техніки.

Методики виявлення і документування злочинів, пов'язаних з інформаційними відносинами. Особливості виявлення і документування злочинів, предметом вчинення яких є автоматизовані (комп'ютерні) системи.

Тема 16. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері видавничої, бібліотечної та архівної справи.

Організація і здійснення видавничої справи, джерела її нормативного регулювання. Суб'єкти видавничої справи, Книжкова палата України. Державна реєстрація суб'єктів видавничої справи, державна підтримка книговидання.

Загальні засади бібліотечної справи. Бібліотечна система України. Обов'язки та права читачів та бібліотек.

Поняття та значення архівної діяльності. Національний архівний фонд України. Система архівних установ. Зберігання та користування архівними документами.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4.1. Тематичний план навчальної дисципліни «Інформаційне право»
для студентів спеціальності 081 «Право» ОПП «Право» денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі теми	Кількість годин
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Модуль 1. Загальні засади правового регулювання інформаційних відносин					
Тема 1. Поняття інформаційного права та його джерела					
<i>Лекція 1:</i> 1) Теоретичні засади формування та становлення інформаційного права в системі права України; 2) Предмет, метод та система інформаційного права; 3) Принципи інформаційного права; 4) Загальна характеристика джерел інформаційного права.	2	–	–	<i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Поняття, зміст та сутність інформаційного права; 2) Суспільні відносини, які регулюються інформаційним правом. Методи інформаційного права; 3) Принципи інформаційного права; 4) Система інформаційного права. Основні інститути; 5) Загальна характеристика інформаційно-правових норм; 6) Структура інформаційного законодавства. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.	3

1	2	3	4	5	6
Тема 2. Інформаційні правовідносини та їх суб'єкти					
<p>1) Поняття, структура, ознаки та види інформаційних правовідносин. 2) Цивільно-правові та адміністративно-правові аспекти інформаційних правовідносин. 3) Суб'єкти інформаційних правовідносин, їх класифікація. 4) Основний зміст інформаційних правовідносин.</p>	–	<p><i>Семінарське заняття 1:</i> 1) Поняття, сутність, зміст соціальних інформаційних відносин в юридичному аспекті. 2) Класифікація інформаційних відносин, їх види. 3) Учасники (суб'єкти) інформаційних правовідносин, їх класифікація. 4) Основні інформаційні права та обов'язки людини в Україні. (Право на пошук, отримання, поширення інформації тощо). Межі інформаційних прав людини в Україні... 5) Права та обов'язки інших суб'єктів інформаційних правовідносин (юридичні особи, спеціальні суб'єкти). Інформаційний суверенітет держави та його гарантії.</p>	2	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Інформаційна діяльність органів влади. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p>	4
Тема 3. Об'єкти інформаційних правовідносин. Правові режими інформаційних ресурсів.					
<p><i>Лекція 2:</i> 1) Об'єкти інформаційних правовідносин. Поняття інформації. 2) Види інформації. 3) Джерела інформації.</p>	2	<p><i>Семінарське заняття 2:</i> 1) Поняття інформації як об'єкта інформаційних правовідносин. 2) Співвідношення категорій «інформація», «відомості», «дані», «знання», «таємниця» та інших у суспільних правовідносинах. Зміст категорії «документ» в інформаційних</p>	2	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Інформаційні ресурси та інформаційні продукти. Інформаційні системи та процеси. 2) Види інформації види джерел інформації. 3) Поняття правового режиму інформації та його різновиди.</p>	3

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
		відносинах. 3) Види інформації. 4) Джерела інформації. 5) Особливості правового режиму окремих видів інформації.		<i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.	
Тема 4. Поняття та загальні засади реалізації права на доступ до інформації. Правове регулювання доступу до публічної інформації.					
<i>Лекція 3:</i> 1) Публічна інформація: поняття та класифікація. 2) Способи забезпечення доступу до публічної інформації. 3) Порядок подання та розгляду запиту про надання доступу до публічної інформації. Відмінності інформаційного запиту та звернення громадян.	2	<i>Семінарське заняття 3:</i> 1) Поняття та види публічної інформації. Розпорядники публічної інформації. 2) Правове регулювання доступу до публічної інформації. 3) Інформаційний запит та звернення громадян. Плата за послуги з надання публічної інформації. 4) Правові підстави відмови громадянам у доступі до публічної інформації. «Трискладовий тест». 5) Оскарження рішень, дій чи бездіяльності щодо порушення права громадян на доступ до публічної інформації.	2	<i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Режим вільного доступу до інформації (загальна характеристика). 2) Особливості реалізації права на доступ до інформації різних видів (до правової інформації, екологічної інформації тощо). 3) Інформаційні права громадян як суб'єктів виборчого процесу. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.	4
Тема 5. Державне управління у сфері інформаційних відносин. Державна інформаційна політика.					
1) Концепція державної інформаційної політики. 2) Державне управління національними інформа-	–	<i>Семінарське заняття 4:</i> 1) Концепція державної інформаційної політики. 2) Зміст поняття «інформатиза-	2	<i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Поняття та концепція державної інформаційної політики. 2) Зміст	4

1	2	3	4	5	6
<p>ційними ресурсами. 3) Правовий статус державних органів в інформаційній галузі.</p>		<p>ція». Національна програма інформатизації. 3) Концепція національної програми інформатизації. Основні напрями інформатизації в Україні. 4) Державне управління національними інформаційними ресурсами. 5) Правовий статус державних органів в інформаційній галузі.</p>		<p>поняття «інформатизація». Національна програма інформатизації. 3) Концепція національної програми інформатизації. 4) Основні напрями інформатизації в Україні. 5) Інформатизація та державна інформаційна політика. Правові засади державно інформаційної політики. 6) Заходи щодо реалізації державної інформаційної політики для прискорення розвитку інформаційного суспільства в Україні. 7) Правовий статус державних органів в інформаційній галузі. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p>	
Тема 6. Правові засади інформаційної безпеки. Захист інформації.					
<p><i>Лекція 4:</i> 1) Поняття та види інформаційної безпеки. Її сутність. 2) Основні види загроз безпеці суб'єктів інформаційних правовідносин. 3) Правові аспекти захисту інформації. Особливості захисту інформації в автоматизованих системах.</p>	2	<p><i>Семінарське заняття 5:</i> 1) Історія формування категорій «національна безпека» та «національні інтереси». 2) Поняття та правові засади інформаційної безпеки України. 3) Інституційний механізм інформаційної безпеки. 4) Види загроз національній безпеці в інформаційній сфері. Міжнарод-</p>	2	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Поняття національних інтересів та національної безпеки. 2) Органи державної влади, до функціональних повноважень яких входять питання забезпечення інформаційної безпеки (у т.ч. кібербезпеки, захисту інформації). 3) Правові засади захисту об'єктів інформаційних правовідно-</p>	3

1	2	3	4	5	6
		дно-правові засади інформаційної безпеки. 5) Напрями державної політики у сфері інформаційної безпеки. 6) Правовий захист інформації, інформаційних ресурсів та інформаційних систем.		син від загроз в інформаційній сфері. 4) Інформаційна безпека людини й суспільства. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.	
Тема 7. Міжнародне інформаційне право					
1) Принципи міжнародного інформаційного права. Вплив міжнародного права на формування інформаційного права України. 2) Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин. Міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин. 3) Міжнародна діяльність України в галузі захисту інформації.	–	<i>Семінарське заняття 6:</i> 1) Досвід державного регулювання забезпечення різних аспектів інформаційної безпеки у розвинених зарубіжних державах; 2) Правові аспекти захисту інформації та принципи інформаційної безпеки у Європейському Союзі та окремих країнах ЄС (Німеччина, Франція, Італія, держави Східної Європи). GDPR; 3) Правові аспекти захисту інформації та принципи інформаційної безпеки у Сполучених Штатах Америки, Канаді, Великобританії; 4) Міжнародно-правові основи інформаційної безпеки. Міжнародні конвенції та угоди в сфері інформаційної безпеки.	2	<i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин. Міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин. 2) Міжнародна діяльність України в галузі захисту інформації. 3) Окремі аспекти правового регулювання суспільних інформаційних відносин у західноєвропейських країнах та США. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.	4

1	2	3	4	5	6
Модуль 2. Особливості правового режиму окремих видів інформації. Правове регулювання інформаційних відносин в окремих сферах діяльності					
Тема 8. Правове регулювання інформаційних відносин у медіа-сфері.					
<p><i>Лекція 5:</i> 1) Масова інформація і засоби її поширення. Поняття і види засобів масової інформації. 2) Правовий статус засобів масової інформації як суб'єктів інформаційної діяльності. 3) Правові основи редакційно-видавничої та іншої інформаційної діяльності преси в Україні.</p>	2	<p><i>Семінарське заняття 7:</i> 1) Загальна характеристика законодавства України про медіа та стан його гармонізації із регламентами ЄС. 2) Друковані засоби масової інформації (преса) в Україні та їх правовий статус. 3) Процедура реєстрації друкованих засобів масової інформації в Україні. 4) Правові основи редакційно-видавничої та іншої інформаційної діяльності преси в Україні. 5) Особливості правового становища Інтернет-видань.</p> <p><i>Семінарське заняття 8:</i> 5) Правовий статус інформаційних агентств. 6) Правове регулювання телебачення і радіомовлення в Україні. 7) Правовий статус журналіста, його права та обов'язки. Державна підтримка засобів масової інформації та соціальний захист журналістів. 8) Правове регулювання кінематографії, розповсюдження і демонстрування фільмів.</p>	4	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Поняття та види інформаційної діяльності. 2) Правовий статус засобів масової інформації як суб'єктів інформаційної діяльності. 3) Правове становище Інтернет-видань, варіанти їх легалізації. 4) Структура та повноваження Державного комітету з телебачення та радіомовлення.</p> <p><i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p>	6

1	2	3	4	5	6
Тема 9. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері інтелектуальної власності та у науково-технічній сфері. Комерційна таємниця.					
Лекція 6: 1) Основні джерела права інтелектуальної власності. Інформація як об'єкт права інтелектуальної власності. 2) Поняття й ознаки науково-технічної інформації, проблеми її захисту. Комерційна таємниця та ноу-хау. 3) Регулювання інформаційних відносин інститутом авторського права.	2	–	–	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i></p> <p>1) Основні джерела права інтелектуальної власності. 2) Інформація як об'єкт майнових прав. Застосування норм зобов'язального права в регулюванні інформаційних відносин. 3) Правове регулювання відносин, пов'язаних з творчою діяльністю. 4) Особливості регулювання інформаційних відносин інститутом патентного права. Ноу-хау. 5) Правове регулювання інформаційних відносин при виробництві й поширенні програм для ЕОМ та баз даних. 6) Договірне право у регулюванні інформаційних відносин. 7) Правове регулювання інформаційних відносин при виробництві й поширенні програм для ЕОМ та баз даних.</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p>	4
Тема 10. Правовий режим інформації з обмеженим доступом.					
1) Поняття та види інформації з обмеженим досту-	–	Семінарське заняття 9: 1) Поняття та види інформації з	2	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i></p>	5

1	2	3	4	5	6
<p>пом. 2) Правовий режим державної таємниці. Склад і принципи формування відомостей, що становлять державну таємницю, віднесення відомостей до державної таємниці. 3) Поняття конфіденційної інформації. Службова інформація. 4) Банківська таємниця та інші види професійної таємниці.</p>		<p>обмеженим доступом. 2) Правовий режим державної таємниці. Склад і принципи формування відомостей, що становлять державну таємницю, віднесення відомостей до державної таємниці. 3) Поняття конфіденційної інформації. Службова інформація. 4) Банківська таємниця та інші види професійної таємниці.</p>		<p>1) Види інформації з обмеженим доступом. 2) Система захисту інформації з обмеженим доступом: поняття та складові. 3) Правовий режим службової інформації та службової таємниці. 4) Правові засади охорони банківської таємниці в Україні. Доступ до банківської таємниці. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p>	
Тема 11. Правовий режим інформації про особу. Захист персональних даних.					
<p><i>Лекція 7:</i> 1) Поняття персональних даних, їх ознаки та види; 2) Поняття обробки (опрацювання) персональних даних; 3) Принципи обробки персональних даних відповідно до законодавства України та GDPR.</p>	2	<p><i>Семінарське заняття 10:</i> 1) Виникнення й розвиток концепції права на приватність. Види приватності. 2) Поняття персональних даних та принципи обробки (опрацювання) персональних даних. GDPR. 3) Підстави для обробки персональних даних. 4) Характеристика операцій з персональними даними. <i>Семінарське заняття 11:</i> 5) Права та обов'язки суб'єктів персональних даних. 6) Правове становище володільця персона-</p>	4	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Правове становище Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. DPO. 2) Вимоги до обробки персональних даних, яких слід дотримуватись під час здійснення професійної діяльності. 3) Проектування приватності (Privacy by design); 4) Міжнародна та національна сертифікація з захисту даних. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у</p>	8

1	2	3	4	5	6
		<p>льних даних (контролера) та розпорядника персональних даних (оператора).</p> <p>7) Організаційно-правові заходи запобігання інформаційним загрозам: основні документи. Положення про захист конфіденційної інформації та супутні документи, privacy policy, privacy notice тощо. 8) Державне регулювання роботи з персональними даними. Захист прав учасників відносин щодо обробки персональних даних.</p>		<p>СДО.</p> <p>3) Розробити комплект документів, що регламентуватимуть обробку персональних даних клієнтів на підприємстві (сферу діяльності можна змоделювати самостійно) (зокрема, політику обробки ПД, повідомлення про обробку ПД, форму згоди тощо).</p>	
Тема 12. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері рекламної діяльності.					
<p>1) Загальна характеристика законодавства, що регулює інформаційні відносини у сфері реклами. 2) Загальні вимоги до реклами. 3) Особливості рекламування окремих видів товарів. 4) Контроль за дотриманням законодавства про рекламу.</p>	–	<p><i>Семінарське заняття 12:</i></p> <p>1) Загальна характеристика законодавства, що регулює інформаційні відносини у сфері реклами. 2) Загальні вимоги до реклами. 3) Особливості рекламування окремих видів товарів. 4) Контроль за дотриманням законодавства про рекламу.</p>	2	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i></p> <p>1) Особливості рекламування окремих видів товарів. 2) Контроль за дотриманням законодавства про рекламу. 3) Особливості правового регулювання соціальної та політичної реклами. Особливості правового регулювання політичної агітації.</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p>	5
Тема 13. Правове регулювання електронних комунікацій,					

1	2	3	4	5	6
електронного документообігу та віртуального середовища Інтернет					
<p><i>Лекція 8:</i> 1) Законодавство України про електронні комунікації, державне регулювання у сфері електронних комунікацій. 2) Поняття та ознаки електронних документів. Електронний підпис, КЕП. 3) Система електронного документообігу та її забезпечення.</p>	2	<p><i>Семінарське заняття 13:</i> 1) Правове регулювання використання радіочастот та регулювання ринку електронних комунікацій в Україні. 2) Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. 3) Суб'єкти електронного документообігу в Україні, забезпечення його функціонування. 4) Правове регулювання функціонування мережі Інтернет. 5) Національна система кібербезпеки в Україні. Кіберінциденти та їх категорії.</p>	2	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Правові проблеми Інтернет-права (захист авторських та суміжних прав, поширення екстремістської інформації, захист приватного життя, кіберзлочинність тощо). 2) Забезпечення функціонування електронного документообігу в Україні. 3) Правові заходи та методи захисту систем електронних комунікацій. 4) Національна система кібербезпеки в Україні. Кіберінциденти та їх категорії. Кібератаки та кіберзлочини. 5) Державні стандарти та нормативні документи, що стосуються технічного захисту інформації. Стандарти кібербезпеки. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p>	4
Тема 14. Правове регулювання електронного урядування в Україні.					
<p><i>Лекція 9:</i> 1) Виникнення концепції електронного урядування. 2) Стратегія розвитку електронних державних послуг. 3) Законодавчі акти та</p>	2	<p><i>Семінарське заняття 14:</i> 1) Виникнення концепції електронного урядування. 2) Стратегія розвитку електронних державних послуг. 3) Законодавчі акти та програм-</p>	2	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Правове забезпечення електронного урядування в Україні, концепція його розвитку. 2) Перспективи розвитку системи надання електронних</p>	4

1	2	3	4	5	6
<p>програмні документи, що регулюють процеси інформатизації органів державної влади і управління.</p> <p>4) Базові принципи електронного урядування у Європейському Союзі.</p>		<p>ні документи, що регулюють процеси інформатизації органів державної влади і управління.</p> <p>4) Правове регулювання електронного урядування в Україні.</p> <p>5) Базові принципи електронного урядування у Європейському Союзі.</p>		<p>адміністративних послуг в Україні.</p> <p>3) Значення розвитку системи електронного урядування як чинника запобігання корупції в Україні.</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>1) Скласти термінологічний словник до теми.</p> <p>2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p> <p>3) Проаналізувати сучасний стан розвитку електронного урядування за різними напрямками, порівняти із країнами ЄС.</p>	
<p>Тема 15. Відповідальність за правопорушення у сфері інформаційних відносин. Захист інформаційних прав фізичних та юридичних осіб</p>					
<p>1) Поняття делікту в інформаційних відносинах. Об'єкти і предмети юридичних деліктів в інформаційних правовідносинах.</p> <p>2) Види юридичних деліктів в інформаційних відносинах щодо галузей права.</p> <p>3) Юрисдикція державних органів влади (щодо розгляду справ, пов'язаних з адміністративними правопорушеннями у сфері інформаційних правовідносин).</p>	–	<p><i>Семінарське заняття 15:</i></p> <p>1) Поняття та види деліктів в юридичних інформаційних відносинах (за галузевою ознакою). Порухнення законодавства у сфері інформаційної безпеки, кібербезпеки. 2) Цивільно-правова відповідальність та господарсько-правова відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері.</p> <p>3) Дисциплінарна та матеріальна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері.</p> <p>4) Адміністративно-правова та</p>	2	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i></p> <p>1) Поняття делікту в інформаційних відносинах. Об'єкти і предмети юридичних деліктів в інформаційних правовідносинах. 2) Порядок притягнення до відповідальності за порушення законодавства у сфері інформаційної безпеки. 3) Data incident, data breach – належне реагування та принципи застосування відповідальності відповідно до GDPR та законодавства України. 5) Нагляд і контроль за дотриманням законодавства під час здійснення професійної дія-</p>	6

1	2	3	4	5	6
		кримінальна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері. 5) Особливості інформаційних правопорушень у кіберпросторі. Загальна характеристика кіберзлочинів та відповідальність за них. 6) Юрисдикція державних органів влади щодо захисту інформаційних прав та притягнення до відповідальності за порушення у сфері інформаційних відносин.		льності у сфері інформаційних технологій та з приводу дотримання вимог щодо забезпечення інформаційної безпеки. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.	
Тема 16. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері видавничої, бібліотечної та архівної справи.					
1) Організація і здійснення видавничої справи, джерела її нормативного регулювання. 2) Загальні засади бібліотечної справи. 3) Поняття та значення архівної діяльності. Національний архівний фонд України. 4) Система архівних установ. Зберігання та користування архівними документами.	–	–	–	<i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Організація і здійснення видавничої справи, джерела її нормативного регулювання. 2) Загальні засади бібліотечної справи. 3) Поняття та значення архівної діяльності. Національний архівний фонд України. 4) Система архівних установ. Зберігання та користування архівними документами. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.	5

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Разом	18		30		72

Таблиця 4.2. Тематичний план навчальної дисципліни «Інформаційне право» для студентів спеціальності 081 «Право» ОПП «Право» заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі теми	Кількість годин
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Модуль 1. Загальні засади правового регулювання інформаційних відносин					
Тема 1. Поняття інформаційного права та його джерела					
<i>Лекція 1:</i> 1) Теоретичні засади формування та становлення інформаційного права в системі права України; 2) Предмет, метод та система інформаційного права; 3) Принципи інформаційного права; 4) Загальна характеристика джерел інформаційного права.	2	–	–	<i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Поняття, зміст та сутність інформаційного права; 2) Суспільні відносини, які регулюються інформаційним правом. Методи інформаційного права; 3) Принципи інформаційного права; 4) Система інформаційного права. Основні інститути; 5) Загальна характеристика інформаційно-правових норм; 6) Структура інформаційного законодавства. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.	3

1	2	3	4	5	6
Тема 2. Інформаційні правовідносини та їх суб'єкти					
1) Поняття, структура, ознаки та види інформаційних правовідносин. 2) Цивільно-правові та адміністративно-правові аспекти інформаційних правовідносин. 3) Суб'єкти інформаційних правовідносин, їх класифікація. 4) Основний зміст інформаційних правовідносин.	–	–	–	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i></p> <p>1) Поняття, сутність, зміст соціальних інформаційних відносин в юридичному аспекті. 2) Класифікація інформаційних відносин, їх види. 3) Учасники (суб'єкти) інформаційних правовідносин, їх класифікація. 4) Основні інформаційні права та обов'язки людини в Україні. (Право на пошук, отримання, поширення інформації тощо). Межі інформаційних прав людини в Україні... 5) Права та обов'язки інших суб'єктів інформаційних правовідносин (юридичні особи, спеціальні суб'єкти). Інформаційний суверенітет держави та його гарантії. 6) Інформаційна діяльність органів влади.</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p>	6
Тема 3. Об'єкти інформаційних правовідносин. Правові режими інформаційних ресурсів.					
<i>Лекція 2:</i> 1) Об'єкти інформаційних правовідносин. Поняття інформації.	2	–	–	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i></p> <p>1) Поняття інформації як об'єкта</p>	5

1	2	3	4	5	6
<p>2) Види інформації. 3) Джерела інформації.</p>				<p>інформаційних правовідносин. 2) Співвідношення категорій «інформація», «відомості», «дані», «знання», «таємниця» та інших у суспільних правовідносинах. Зміст категорій «документ» в інформаційних відносинах. 3) Види інформації. 4) Джерела інформації. 5) Особливості правового режиму окремих видів інформації. 5) Інформаційні ресурси та інформаційні продукти. Інформаційні системи та процеси. 6) Поняття правового режиму інформації та його різновиди. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p>	
<p>Тема 4. Поняття та загальні засади реалізації права на доступ до інформації. Правове регулювання доступу до публічної інформації.</p>					
<p>1) Публічна інформація: поняття та класифікація. 2) Способи забезпечення доступу до публічної інформації. 3) Порядок подання та розгляду запиту про надання доступу до публічної інформації. Відмінності інформаційного запиту</p>	–	<p><i>Семінарське заняття 1:</i> 1) Поняття та види публічної інформації. Розпорядники публічної інформації. 2) Правове регулювання доступу до публічної інформації. Способи забезпечення доступу до публічної інформації. 3) Інформаційний запит та звернення громадян.</p>	2	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Режим вільного доступу до інформації (загальна характеристика). 2) Особливості реалізації права на доступ до інформації різних видів (до правової інформації, екологічної інформації тощо). 3) Інформаційні права громадян як суб'єктів виборчого</p>	6

1	2	3	4	5	6
та звернення громадян.		Плата за послуги з надання публічної інформації. 4) Правові підстави відмови громадянам у доступі до публічної інформації. «Трискладовий тест». 5) Оскарження рішень, дій чи бездіяльності щодо порушення права громадян на доступ до публічної інформації.		процесу. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.	
Тема 5. Державне управління у сфері інформаційних відносин. Державна інформаційна політика.					
1) Концепція державної інформаційної політики. 2) Державне управління національними інформаційними ресурсами. 3) Правовий статус державних органів в інформаційній галузі.	–	–	–	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i></p> <p>1) Поняття та концепція державної інформаційної політики. 2) Зміст поняття «інформатизація». Національна програма інформатизації. 3) Концепція національної програми інформатизації. 4) Основні напрями інформатизації в Україні. 5) Інформатизація та державна інформаційна політика. Правові засади державно інформаційної політики. 6) Заходи щодо реалізації державної інформаційної політики для прискорення розвитку інформаційного суспільства в Україні. 7) Правовий статус державних органів в інформаційній галузі.</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>1) Скласти термінологічний словник до теми.</p>	6

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
				2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.	
Тема 6. Правові засади інформаційної безпеки. Захист інформації.					
Лекція 3: 1) Поняття та види інформаційної безпеки. Її сутність. 2) Основні види загроз безпеці суб'єктів інформаційних правовідносин. 3) Правові аспекти захисту інформації. Особливості захисту інформації в автоматизованих системах.	2	–	–	Питання для самостійного опрацювання: 1) Історія формування категорій «національна безпека» та «національні інтереси». 2) Поняття та правові засади інформаційної безпеки України. 3) Інституційний механізм інформаційної безпеки. 4) Види загроз національній безпеці в інформаційній сфері. Міжнародно-правові засади інформаційної безпеки. 5) Напрями державної політики у сфері інформаційної безпеки. Об'єкти інформаційної безпеки. 6) Правовий захист інформації, інформаційних ресурсів та інформаційних систем. 7) Інформаційна безпека людини й суспільства. Практичні завдання: 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.	5
Тема 7. Міжнародне інформаційне право					
1) Принципи міжнародного	–	–	–	Питання для самостійного опрацю-	6

1	2	3	4	5	6
<p>інформаційного права. Вплив міжнародного права на формування інформаційного права України.</p> <p>2) Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин. Міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин.</p> <p>3) Міжнародна діяльність України в галузі захисту інформації.</p>				<p>вання:</p> <p>1) Досвід державного регулювання забезпечення різних аспектів інформаційної безпеки у розвинених зарубіжних державах; 2) Правові аспекти захисту інформації та принципи інформаційної безпеки у Європейському Союзі та окремих країнах ЄС (Німеччина, Франція, Італія, держави Східної Європи). GDPR; 3) Правові аспекти захисту інформації та принципи інформаційної безпеки у Сполучених Штатах Америки, Канаді, Великобританії; 4) Міжнародно-правові основи інформаційної безпеки. Міжнародні конвенції та угоди в сфері інформаційної безпеки.</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>1) Скласти термінологічний словник до теми.</p> <p>2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p>	
<p>Модуль 2. Особливості правового режиму окремих видів інформації. Правове регулювання інформаційних відносин в окремих сферах діяльності</p>					
<p>Тема 8. Правове регулювання інформаційних відносин у медіа-сфері.</p>					
<p><i>Лекція 4:</i> 1) Масова інформація і засоби її поширення. Поняття і види засобів масової інформації. Загальна характеристика зако-</p>	2	–	–	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i></p> <p>1) Загальна характеристика законодавства України про медіа та стан його гармонізації із регламентами</p>	10

1	2	3	4	5	6
<p>нодавства України про медіа.</p> <p>2) Правовий статус засобів масової інформації як суб'єктів інформаційної діяльності. Процедура реєстрації друкованих засобів масової інформації в Україні. 3) Правові основи редакційно-видавничої та іншої інформаційної діяльності преси в Україні.</p>				<p>ЄС. 2) Друковані засоби масової інформації (преса) в Україні та їх правовий статус. 3) Процедура реєстрації друкованих засобів масової інформації в Україні. 4) Правові основи редакційно-видавничої та іншої інформаційної діяльності преси в Україні. 5) Особливості правового становища Інтернет-видань. Правовий статус інформаційних агентств. 6) Правове регулювання телебачення і радіомовлення в Україні. 7) Правовий статус журналіста, його права та обов'язки. Державна підтримка засобів масової інформації та соціальний захист журналістів. 8) Правове регулювання кінематографії, розповсюдження і демонстрування фільмів. 9) Структура та повноваження Державного комітету з телебачення та радіомовлення.</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>1) Скласти термінологічний словник до теми.</p> <p>2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p>	
<p>Тема 9. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері інтелектуальної власності та у науково-технічній сфері. Комерційна таємниця.</p>					
1) Основні джерела права	–	–	–	Питання для самостійного опрацю-	6

1	2	3	4	5	6
<p>інтелектуальної власності. Інформація як об'єкт права інтелектуальної власності. 2) Поняття й ознаки науково-технічної інформації, проблеми її захисту. Комерційна таємниця та ноу-хау. 3) Регулювання інформаційних відносин інститутом авторського права.</p>				<p>вання:</p> <p>1) Основні джерела права інтелектуальної власності. 2) Інформація як об'єкт майнових прав. Застосування норм зобов'язального права в регулюванні інформаційних відносин. 3) Правове регулювання відносин, пов'язаних з творчою діяльністю. 4) Особливості регулювання інформаційних відносин інститутом патентного права. Ноу-хау. 5) Правове регулювання інформаційних відносин при виробництві й поширенні програм для ЕОМ та баз даних. 6) Договірне право у регулюванні інформаційних відносин. 7) Правове регулювання інформаційних відносин при виробництві й поширенні програм для ЕОМ та баз даних.</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p>	
Тема 10. Правовий режим інформації з обмеженим доступом.					
<p>1) Поняття та види інформації з обмеженим доступом. 2) Правовий режим державної таємниці. Склад і принципи формування ві-</p>	–	–	–	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i></p> <p>1) Поняття та види інформації з обмеженим доступом. 2) Правовий режим державної таємниці. Склад і принципи</p>	7

1	2	3	4	5	6
<p>домостей, що становлять державну таємницю, віднесення відомостей до державної таємниці. 3) Поняття конфіденційної інформації. Службова інформація. 4) Банківська таємниця та інші види професійної таємниці.</p>				<p>формування відомостей, що становлять державну таємницю, віднесення відомостей до державної таємниці. 3) Поняття конфіденційної інформації. Правовий режим службової інформації та службової таємниці 4) Банківська таємниця та інші види професійної таємниці. 4) Система захисту інформації з обмеженим доступом: поняття та складові. 5) Правові засади охорони банківської таємниці в Україні. Доступ до банківської таємниці. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p>	
Тема 11. Правовий режим інформації про особу. Захист персональних даних.					
<p>1) Поняття персональних даних, їх ознаки та види; 2) Поняття обробки (опрацювання) персональних даних; 3) Принципи обробки персональних даних відповідно до законодавства України та GDPR.</p>	–	<p><i>Семінарське заняття 2:</i> 1) Виникнення й розвиток концепції права на приватність. Види приватності. 2) Поняття персональних даних та принципи обробки (опрацювання) персональних даних. GDPR. 3) Підстави для обробки персональних даних. 4) Характеристика операцій з</p>	2	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Правове становище Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. ДРО. 2) Вимоги до обробки персональних даних, яких слід дотримуватись під час здійснення професійної діяльності. 3) Проектування приватності (Privacy by design); 4) Міжнародна та національна серти-</p>	12

1	2	3	4	5	6
		<p>персональними даними. 5) Права та обов'язки суб'єктів персональних даних. 6) Правове становище володільця персональних даних (контролера) та розпорядника персональних даних (оператора).</p>		<p>фікація з захисту даних. 5) Організаційно-правові заходи запобігання інформаційним загрозам: основні документи. Положення про захист конфіденційної інформації та супутні документи, ргіvасу policy, ргіvасу notice тощо. 6) Державне регулювання роботи з персональними даними. Захист прав учасників відносин щодо обробки персональних даних. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) Розробити комплект документів, що регламентуватимуть обробку персональних даних клієнтів на підприємстві (сферу діяльності можна змоделювати самостійно) (зокрема, політику обробки ПД, повідомлення про обробку ПД, форму згоди тощо).</p>	
Тема 12. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері рекламної діяльності.					
<p>1) Загальна характеристика законодавства, що регулює інформаційні відносини у сфері реклами. 2) Загальні вимоги до реклами. 3) Особливості рекламу-</p>	–	–	–	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Загальна характеристика законодавства, що регулює інформаційні відносини у сфері реклами. 2) Загальні вимоги до реклами.</p>	7

1	2	3	4	5	6
вання окремих видів товарів. 4) Контроль за дотриманням законодавства про рекламу.				3) Особливості рекламування окремих видів товарів. 4) Контроль за дотриманням законодавства про рекламу. 5) Особливості правового регулювання соціальної та політичної реклами. Особливості правового регулювання політичної агітації. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.	
Тема 13. Правове регулювання електронних комунікацій, електронного документообігу та віртуального середовища Інтернет					
1) Законодавство України про електронні комунікації, державне регулювання у сфері електронних комунікацій. 2) Поняття та ознаки електронних документів. Електронний підпис, КЕП. 3) Система електронного документообігу та її забезпечення.	–	–	–	<i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Законодавство України про електронні комунікації, державне регулювання у сфері електронних комунікацій. 2) Поняття та ознаки електронних документів. Електронний підпис, КЕП. 3) Система електронного документообігу та її забезпечення. 5) Правове регулювання використання радіочастот та регулювання ринку електронних комунікацій в Україні. 6) Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. 7) Суб'єкти електронного докумен-	8

1	2	3	4	5	6
				<p>тообігу в Україні, забезпечення його функціонування. 8) Правове регулювання функціонування мережі Інтернет. 9) Національна система кібербезпеки в Україні. Кіберінциденти та їх категорії. 10) Правові проблеми Інтернет-права (захист авторських та суміжних прав, поширення екстремістської інформації, захист приватного життя, кіберзлочинність тощо). 11) Державні стандарти та нормативні документи, що стосуються технічного захисту інформації. Стандарти кібербезпеки.</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>1) Скласти термінологічний словник до теми.</p> <p>2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p>	
Тема 14. Правове регулювання електронного урядування в Україні.					
<p>1) Виникнення концепції електронного урядування.</p> <p>2) Стратегія розвитку електронних державних послуг.</p> <p>3) Законодавчі акти та програмні документи, що регулюють процеси інформатизації органів державної влади і управління.</p> <p>4) Базові принципи елект-</p>	–	–	–	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i></p> <p>1) Виникнення концепції електронного урядування. 2) Стратегія розвитку електронних державних послуг.</p> <p>3) Законодавчі акти та програмні документи, що регулюють процеси інформатизації органів державної влади і управління. 4) Правове регулювання електронного урядування в</p>	8

1	2	3	4	5	6
ронного урядування у Європейському Союзі.				<p>Україні. 5) Базові принципи електронного урядування у Європейському Союзі. 6) Правове забезпечення електронного урядування в Україні, концепція його розвитку. 7) Перспективи розвитку системи надання електронних адміністративних послуг в Україні. 8) Значення розвитку системи електронного урядування як чинника запобігання корупції в Україні.</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>1) Скласти термінологічний словник до теми.</p> <p>2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.</p> <p>3) Проаналізувати сучасний стан розвитку електронного урядування за різними напрямками, порівняти із країнами ЄС.</p>	
Тема 15. Відповідальність за правопорушення у сфері інформаційних відносин. Захист інформаційних прав фізичних та юридичних осіб					
<p>1) Поняття делікту в інформаційних відносинах. Об'єкти і предмети юридичних деліктів в інформаційних правовідносинах.</p> <p>2) Види юридичних деліктів в інформаційних відносинах щодо галузей права.</p> <p>3) Юрисдикція державних</p>	–	–	–	<p><i>Питання для самостійного опрацювання:</i></p> <p>1) Поняття та види деліктів в юридичних інформаційних відносинах (за галузевою ознакою). Порушення законодавства у сфері інформаційної безпеки, кібербезпеки. 2) Цивільно-правова відповідальність та господарсько-правова відповідальність за</p>	8

1	2	3	4	5	6
органів влади (щодо розгляду справ, пов'язаних з адміністративними правопорушеннями у сфері інформаційних правовідносин).				<p>правопорушення в інформаційній сфері. 3) Дисциплінарна та матеріальна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері.</p> <p>4) Адміністративно-правова та кримінальна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері.</p> <p>5) Особливості інформаційних правопорушень у кіберпросторі. Загальна характеристика кіберзлочинів та відповідальність за них.</p> <p>6) Юрисдикція державних органів влади щодо захисту інформаційних прав та притягнення до відповідальності за порушення у сфері інформаційних відносин. 7) Порядок притягнення до відповідальності за порушення законодавства у сфері інформаційної безпеки. 8) Data incident, data breach – належне реагування та принципи застосування відповідальності відповідно до GDPR та законодавства України. 9) Нагляд і контроль за дотриманням законодавства під час здійснення професійної діяльності у сфері інформаційних технологій та з приводу дотримання вимог щодо забезпечення інформаційної безпеки.</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>1) Скласти термінологічний словник</p>	

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
				до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.	
Тема 16. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері видавничої, бібліотечної та архівної справи.					
1) Організація і здійснення видавничої справи, джерела її нормативного регулювання. 2) Загальні засади бібліотечної справи. 3) Поняття та значення архівної діяльності. Національний архівний фонд України. 4) Система архівних установ. Зберігання та користування архівними документами.	–	–	–	<i>Питання для самостійного опрацювання:</i> 1) Організація і здійснення видавничої справи, джерела її нормативного регулювання. 2) Загальні засади бібліотечної справи. 3) Поняття та значення архівної діяльності. Національний архівний фонд України. 4) Система архівних установ. Зберігання та користування архівними документами. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО.	5
Разом	8		4		108

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Система поточного і підсумкового контролю має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Інформаційне право».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) здійснюється за: певним розділом (темою) робочої програми навчальної дисципліни; практичними заняттями (контрольна робота, перевірка та захист індивідуального завдання, тестування тощо).

Об'єктами контролю є: робота студентів на лекціях, семінарських заняттях, якість та своєчасність виконання завдань самостійної роботи, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, семінарів, перевірки завдань самостійної роботи та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни та оцінювання набутих компетентностей.

Під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та інше.

У ході проведення семінарських занять застосовуються такі методи контролю, як усне та письмове опитування студентів з питань, визначених планом семінарських занять, дискусійне обговорення проблемних питань з теми заняття, письмове складання студентами тестів, відповідь у письмовій формі на індивідуальне теоретичне завдання, письмове виконання індивідуального практичного завдання (приватно-правової ситуації з іноземним елементом), розв'язок термінологічних завдань тощо. Завдання можуть виконуватися як індивідуально, так і «малими групами» (у такому випадку бали виставляються відповідно до внеску кожного студента, а у разі, якщо його встановити неможливо – в однаковому для всіх розмірі за результатами виконання завдання).

Поточний контроль виконання студентами завдань самостійної роботи здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів розв'язання ситуаційних завдань.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення поточних модульних робіт, здійснюється при перевірці виконання відповідних тестів в письмовій формі або за допомогою відповідного програмного

забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу, при перевірці виконання практичних ситуацій в письмовій формі тощо.

Поточна успішність студентів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюються **за допомогою національної шкали оцінок**.

Таблиця 5. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни для студентів спеціальності 081 «Право»

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-7): відвідування занять (не більше 3 балів – за наявності конспектів семінарських занять та за умови присутності на них); обговорення матеріалу тем семінарських занять (18 балів); виконання навчальних та практичних завдань, завдань самостійної роботи, вибіркове тестування (загалом – 3,5 балів); поточна модульна робота (тестування) (15 балів)	39,5
Модуль 2 (теми 8-16): відвідування занять (не більше 4 балів – за наявності конспектів семінарських занять та за умови присутності на них); обговорення матеріалу тем семінарських занять (27 балів); виконання навчальних та практичних завдань, завдань самостійної роботи, вибіркове тестування (загалом – 4,5 балів); поточна модульна робота (тестування) (25 балів)	60,5
Разом	100

Таблиця 6. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни «Інформаційне право»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного підсумкового контролю
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та підсумковим контролем

Розділ 6. Інформаційні джерела

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30 – Ст. 141.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
3. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.
4. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16 січня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № № 40 – 44. Ст. 356.
5. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України від 27 січня 1995 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 7. Ст. 45.
6. Про видавничу справу: Закон України від 5 червня 1997 року № 318/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 32. Ст. 206.
7. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23 вересня 1997 року, № 540/97-ВР. *Відомості Верховної Ради*. 1997. № 50. Ст. 302.
8. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3475-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 258.
9. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 року № 3855- XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 16. Ст. 93.
10. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.
11. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16 листопада 1992 року, № 2782-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 1. Ст. 1.
12. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2155-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 45. Ст. 400.
13. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36. Ст. 275.
14. Про електронні комунікації: Закон України від 16 грудня 2020 року № 1089-IX. *Офіційний вісник України*. 2021. № 6. Ст. 306.
15. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України в ред. ЗУ від 31 травня 2005 року № 2594-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 26. Ст. 347.
16. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20 листопада 2003 року № 1296-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 14. Ст. 192.

17. Про захист персональних даних : Закон України від 1 червня 2010 року № 2297-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>

18. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року № 393/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256.

19. Про інформаційні агентства: Закон України від 28 лютого 1995 року № 74/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 13. Ст. 83.

20. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650.

21. Про кінематографію: Закон України від 13 січня 1998 року № 9/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 22. Ст. 114.

22. Про Концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 року № 75/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 27-28. Ст. 182.

23. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25 червня 1993 року № 3322-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 33. Ст. 345.

24. Про Національний архівний фонд та архівні установи: Закон України від 24 грудня 1993 року № 3814-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 15. Ст. 86.

25. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. *Офіційний вісник України*. 2018. № 55. Ст. 1903.

26. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 року № 74/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 27-28. Ст. 181.

27. Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення: Закон України від 23 вересня 1997 року № 538/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 48. Ст. 296.

28. Про Національну систему конфіденційного зв'язку: Закон України від 10 січня 2002 року № 2919-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 15. Ст. 103.

29. Про обов'язковий примірник документів: Закон України від 9 квітня 1999 року № 595-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 22-23. Ст. 199.

30. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23 грудня 1997 року № 776/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80#Text>

31. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>

32. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України від 9 січня 2007 року № 537-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 12. Ст. 102.

33. Про офіційну статистику: Закон України від 16 серпня 2022 року № 2524-IX. *Офіційний вісник України*. 2022. № 73. Ст. 4396.

34. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23 вересня 1997 року № 539/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 49. Ст. 299.

35. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 року № 183/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 35. Ст. 237.

36. Про ратифікацію Статуту і Конвенції Міжнародного союзу електрозв'язку: Закон України від 15 липня 1994 року № 116/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 33. Ст. 306.

37. Про рекламу: Закон України від 3 липня 1996 року № 270/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 39. Ст. 181.

38. Про Суспільне телебачення і радіомовлення України: Закон України від 17 квітня 2014 року № 1227-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 27. Ст. 904.

39. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21 грудня 1993 року № 3759-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 10. Ст. 43.

40. ООН, Генеральна Асамблея, Резолюція про право на приватність у цифрову еру (Resolution on the right to privacy in the digital age), A/RES/68/167, Нью-Йорк, 18 грудня 2013 року; та ООН, Генеральна Асамблея, Переглянутий проєкт Резолюції про право на приватність у цифрову еру, A/C.3/69/L.26/Rev.1, Нью-Йорк, 19 листопада 2014 року. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N13/449/47/PDF/N1344947.pdf?OpenElement>

41. Про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Угода від 27 червня 2014 р. № 984_011 (ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014). *Офіційний вісник України*. – 2014. – № 75. – Ст. 83.

42. Регламент Європейського парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-16#n6

43. Конвенція Ради Європи №108 «Про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_326#Text

44. Додатковий протокол до Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних щодо органів нагляду та транскордонних потоків даних : прийнятий 08 листопада 2001 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_363/sp:max50:nav7:font2#Text

45. Додатковий протокол до Конвенції Ради Європи №108 «Про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних щодо органів нагляду та транскордонних потоків даних». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_363?test=7pVMfVEIm06OmUnYZiIPzapnHI41gs80msh8Ie6#Text

46. Положення про Державний комітет телебачення і радіомовлення України, затверджене Указом Президента України від 7 травня 2011 року № 559/2011. *Офіційний вісник України*. 2011. № 37. Ст. 1511.

47. Положення про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації, затверджене наказом Міністерства юстиції України від 21 лютого 2006 року № 12/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 23 квітня 2007 року № 194/5). *Офіційний вісник України*. 2007. № 30. Ст. 1235.

48. Положення про державну реєстрацію інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності, затверджене Наказом Міністерства юстиції України від 21 лютого 2006 року № 12/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 23 квітня 2007 року № 194/5). *Офіційний вісник України*. 2007. № 30. Ст. 1235.

49. Положення про технічний захист інформації в Україні, затверджене Указом Президента України від 27 вересня 1999 року № 1229/99. *Офіційний вісник України*. 1999. № 39. Ст. 1934.

50. Про Адміністрацію Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України: Указ Президента України від 30 червня 2011 року № 717/2011. *Офіційний вісник України*. 2011. № 52. Ст. 2068.

51. Про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації, інформаційних агентств та розміри реєстраційних зборів: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 1997 року № 1287. *Офіційний вісник України*. 1997. № 47. С. 46.

52. Про затвердження Положення про порядок видачі ліцензії провайдера програмної послуги: Рішення Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення від 28 грудня 2012 року № 2979. *Офіційний вісник України*. 2012. № 21. Ст. 808.

53. Про затвердження Програми інформатизації законотворчого процесу у Верховній Раді України на 2012-2017 роки: Постанова Верховної Ради України від 5 липня 2012 року № 5096-VI. *Офіційний вісник України*. 2012. № 58. Ст. 2322.

54. Стратегія інформаційної безпеки: Затверджена Указом Президента України від 28 грудня 2021 року № 685/2021. *Офіційний вісник України*. 2022. № 3. Ст. 125.

55. «Порядок повідомлення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про обробку персональних даних, яка становить особливий ризик для прав і свобод суб'єктів персональних даних, про структурний підрозділ або відповідальну особу, що організовує роботу, пов'язану із захистом персональних даних при їх обробці, а також оприлюднення вказаної інформації» затверджений Наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини № 1/02-14 від 08.01.2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1_02715-14?test=n6HMfJRw7UpVmUn6ZilPzapnHI41gs80msh8Ie6#n11

56. «Типовий порядок обробки персональних даних» затверджений Наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини № 1/02-14 від 08.01.2014 р. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1_02715-14?test=n6HMfJRw7UpVmUn6ZilPzapnH41gs80msh8Ie6#n11

57. Порядок здійснення Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини контролю за додержанням законодавства про захист персональних даних: Наказ Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини 08.01.2014 № 1/02-14. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1_02715-14#Text

58. Про затвердження документів у сфері захисту персональних даних : наказ Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 08 січня 2014 року № 1/02-14. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1_02715-14#Text

Основні рекомендовані джерела інформації:

59. Ковалів М.В., Єсімов С.С., Ярема О.Г. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с.

60. Кормич Б.А., Федотов О.П., Аверочкіна Т.В. Правове регулювання інформаційної діяльності: навчально-методичний посібник. Одеса, 2018. 150 с.

61. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційне право: навчальний посібник. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 136 с.

62. Остроухов В.В., Присяжнюк М.М., Фермагей О.І., Чеховська М.М. Інформаційна безпека. К.: Ліра-К. 2021. 412 с.

Додаткові рекомендовані джерела інформації:

63. Асірян С.Р., Алексанян К.А. GDPR як стандарт захисту персональних даних в Європейському Союзі. Право і суспільство. 2021. № 6. 298-302.

64. Бачило І., Соснін О. Інформаційне право як запорука інноваційного розвитку нації. Віче. 2012. № 1. С. 12-14.

65. Бек М. Право на інформаційне самовизначення. Юридичний журнал. 2012. № 3. С. 81-87.

66. Бем М., Городиський І. Захист персональних даних: правове регулювання та практичні аспекти: науково-практичний посібник. К.: «К.І.С.», 2021 157с. URL: <https://rm.coe.int/handbook-pers-data-protect-2021-web/1680a37a69>

67. Белова Ю. Д. Цивільні правовідносини щодо персональних даних. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії. 081 Право. Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова. Хмельницький, 2021. 248 с.

68. Беляков К. Інформатизація організаційно-правової сфери суспільної діяльності. Право України. 2005. № 6. С. 88-92.

69. Вишня В., Гариш О., Рижков Е. Основи інформаційної безпеки. Навчальний посібник. Дніпро. 2020. 128 с.

70. Гуржій Т. О., Петрицький А. Л. Правовий захист персональних даних : монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. унт, 2019. 216 с.

71. Демчук О. Право на доступ до інформації як елемент правового статусу особи. Юридична газета. 2012. 24 квіт. (№ 17). С. 34-35.
72. Дімчогло М. Основи теорії консолідації інформаційного законодавства. Підприємництво, господарство і право. 2012. № 5. С. 41-46.
73. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції: Навчальний посібник / В. А. Ліпкан, Ю. Є. Максименко, В. М. Желіховський. К.: КНТ, 2016. 280 с.
74. Інформаційна безпека: навчальний посібник / Ю.Я. Бобало, І.В. Горбатий, М.Д. Кіселичник, А.П. Бондарев та ін. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 580 с.
75. Конах В. К. Реформування системи державного управління інформаційною сферою як передумова ефективного забезпечення інформаційно-психологічної безпеки України. Збірник наукових праць Гілея: Науковий вісник. 2011. №53.
76. Кормич Б. А. Організаційно-правові засади політики інформаційної безпеки України: монографія / Б. А. Кормич. Одеса. Юридична література, 2013. 472 с.
77. Кормич Б. А. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи : навчальний посібник для студентів вузів. К. : Кондор, 2004. 384 с.
78. Кормич Б. А. Інформаційне право : підручник для студентів вузів / Б. А. Кормич. Х. : Бурун і К, 2011. 334 с.
79. Костецька Т.А. Інформаційне право України : навч. посіб. К. : КНТЕУ, 2009. 169 с.
80. Кохановська О. Теоретичні проблеми цивільно-правового регулювання інформаційних відносин в Україні. Право України. 2004. № 2. С. 105-107.
81. Кукіна З. Правове регулювання діяльності засобів масової інформації в Європейському Союзі. Юридична Україна. 2012. № 7. С. 81-85.
82. Кушакова-Костицька Н. Від свободи слова до інформаційного суспільства. Право України. 2004. № 7. С. 129-133.
83. Лашенко Н. Необхідність прийняття інформаційного кодексу України. Підприємництво, господарство і право. 2012. № 6. С. 43-45.
84. Максимова С. Міжнародно-правове регулювання інформаційних відносин. Юридичний журнал. 2012. № 1. С. 67-85.
85. Марущак А. І. Інформаційне право України : підручник для студентів вузів. К. : Дакор, 2011. 451 с.
86. Марущак А. І. Інформаційне право: доступ до інформації : навч. посіб. / А.І. Марущак. К. : КНТ, 2007. 532 с.
87. Марущак А. І. Інформаційне право: регулювання інформаційної діяльності : навч. посіб. / А.І. Марущак. К. : Видавничий дім «Скіф», 2008. 342 с.
88. Нечипорук Ю. Суб'єктний та об'єктний склад інформаційних правовідносин. Юридична Україна. 2012. № 6. С. 39-44.
89. Оніщенко Н., Сунегін С. Проблеми протидії правопорушенням в інформаційній сфері: реалії та перспективи. Віче. 2012. № 11. С. 33-36.

90. Основи інформаційного права України : навч. посіб. / В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.В. Гриценко та ін.; За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. К. : Знання, 2004. 274 с.

91. Основи інформаційного права України : навчальний посібник для студентів вузів / ред. М. Я. Швець. К. : Знання, 2009. 414 с.

92. Остроухов В.В., Присяжнюк М.М., Фермагей О.І., Чеховська М.М. Інформаційна безпека. К.: Ліра-К. 2021. 412 с.

93. Посібник з європейського права у сфері захисту персональних даних (2018 р.) перекладено українською. URL: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-coe-edps-2018-handbook-data-protection_ukr.pdf

94. Почепцов Г. Г., Чукут С. А. Інформаційна політика : навчальний посібник. К. : Знання, 2006. 663 с.

95. Селезньова О. Інформаційне законодавство України: перспектива кодифікації. Підприємництво, господарство і право. 2012. № 5. С. 37-40.

96. Синєокий О. В. Високотехнологічне інформаційне право України : навчальний посібник для студентів вузів / О. В. Синєокий. Х. : Право, 2010. 360 с.

97. Синєокий О. В. Інформаційне право України та електронне право високих технологій : [електронний ресурс] (електронний курс лекцій українською мовою) / О.В. Синєокий; Запорізький національний університет; Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [цифрова мікроформа e-text]. Запоріжжя : ЗНУ, 2010. 215 ел. с. Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/books/2010/10sovipu.pdf – Назва з екрана.

98. Скачкова Т. Документ як джерело інформації про особу. Підприємництво, господарство і право. 2012. № 2. С. 145-147.

99. Словник термінів інформаційного права / упоряд. А. І. Марущак ; за заг. ред. М. Я. Швеця. К. : КНТ, 2008. 184 с.

100. Тунік А. Міжнародно-правові стандарти захисту інформації про особу: стан і перспективи. Підприємництво, господарство і право. 2012. № 1. С. 131-134.

101. Тунік А. Персональні дані, інформація про особу, конфіденційна інформація про особу: аспекти співвідношення. Підприємництво, господарство і право. 2012. № 5. С. 50-54.

102. Цимбалюк В. С. Інформаційне право : основи теорії і практики : монографія. К. : Освіта України, 2010. 389 с.

103. Червякова О. Організаційно-правові засади доступу громадян до публічної інформації : питання вдосконалення. Вісник прокуратури. 2012. № 1. С. 90-97.

104. Чуприна О. Право на інформацію: адміністративно-правовий аспект. Підприємництво, господарство і право. 2012. № 1. С. 127-130.

105. Шарабурина О. О. Організаційні аспекти забезпечення адміністративно-правового режиму інформації з обмеженим доступом. Часопис Київського університету права. 2012. № 1. С. 158-162.

106. Шевчук О.О. Генезис становлення системи захисту персональних даних у Європейському Союзі. Журнал східноєвропейського права. 2017. № 46. С. 158-169.

107. Шевчук О.О. Правове регулювання транскордонної передачі персональних даних у Європейському Союзі. Науковий вісник публічного та приватного права: зб. наук. праць. 2017. Вип. 5. Т. 1. С. 243-248.

108. Що таке приватність? / Інформаційний портал «Права людини в Україні». URL: <https://khp.org/1604922460>

109. Яворська О.С. Захист особи у зв'язку з опрацюванням її персональних даних: досвід ЄС. Конституційні цінності: правова природа та практика реалізації : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 17 травня 2019 року). [у 2-х част.]. Частина 2. Хмельницький, 2019. С. 290-294.

110. Яковлев Р.В. Принципи мінімізації та точності персональних даних під час використання технології розподіленого реєстру (адміністративно-правовий аспект). ScienceRise. Juridical Science. 2019. № 4. С. 16-24. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/srjusc_2019_4_5

111. A Practical Guide to Personal Data Breach Notifications under the GDPR. URL: [A Practical Guide to Personal Data Breach Notifications under the GDPR](#)

112. Confessore N. Cambridge Analytica and Facebook: The Scandal and the Fallout So Far, The New York Times. URL: <https://www.nytimes.com/2018/04/04/us/politics/cambridge-analytica-scandal/fallout.html>

113. European Data Protection Board. URL: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/general-guidance/guidelines-recommendations-best-practices_en

114. Guidelines 01/2021 on Examples regarding Personal Data Breach Notification. URL: [Guidelines 01/2021 on Examples regarding Personal Data Breach Notification](#)

115. Guidelines 4/2019 on Article 25 Data Protection by Design and by Default Version 2.0 Adopted on 20 October 2020 URL: https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_201904_dataprotection_by_design_and_by_default_v2.0_en.pdf

116. Japp-Henk Hoepman. Privacy Design Strategies (The Little Blue Book). April 19, 2022. URL: <https://www.cs.ru.nl/~jhh/publications/pds-booklet.pdf>

117. My data are mine. Why we should have ownership rights on our personal data: report. URL: <https://www.generationlibre.eu/wp-content/uploads/2018/01/Rapport-Data-2018-EN-v2.pdf>.

118. Principles of the GDPR and what they mean, Amara ingenieria de marketing. URL: <https://www.amara-marketing.com/travel-blog/7-principles-of-the-gdpr-and-what-they-mean>

119. Strategic Privacy by Design, Second Edition. URL: <https://iapp.org/resources/article/strategic-privacy-by-design/>

120. Warren, Samuel D., and Louis D. Brandeis. The Right to Privacy. Harvard Law Review. 1890. Vol. 4. № 5. P. 193–220. URL: <https://doi.org/10.2307/1321160>

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення:

Пакет програмних продуктів Microsoft Office, до якого входить програмне забезпечення для роботи з різними типами документів: текстами, електронними таблицями, презентаціями, базами даних тощо. Мережеві сервіси Google.

Основними й найбільш використовуваними складовими пакету Microsoft Office є:

1. Microsoft Word.
2. Microsoft Excel.
3. Microsoft Power Point.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу:

- Інформаційне право: Дистанційний курс з дисципліни для студентів спеціальності 081 «Право» [Електронний ресурс]. URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2158>
- Презентації Microsoft PowerPoint з тем курсу;
- Бази нормативних документів (Ліга:Закон, НАУ; online-системи, у т.ч. «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>).
- пакети тестів до тем навчальної дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання, розміщені в системі Open test.